

Γκιγιέρμο Μαρτίνεθ: Ο Αργεντίνος συγγραφέας που, μετά την «Ακολουθία της Οξφόρδης», «Η αλαζονεία των ευφυών αποτελεί

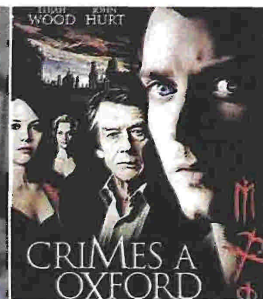
Έχει γράψει ένα από τα πιο ελκυστικά βιβλία αστυνομικής πλοκής, με την εξιχνίαση ενός εγκλήματος να βασίζεται στα μαθηματικά. «Η ακολουθία της Οξφόρδης» (εκδ. «Πατάκη») κυκλοφόρησε στην Ελλάδα πριν από τρία χρόνια και μαγνήτισε πολλούς αναγνώστες, τόσο με την αστυνομική έντριγκα όσο και με μια γενικότερη υπαρκτική μελαγχολία που διατρέχει όλο το βιβλίο. Η κινηματογραφική βιομηχανία δεν έμεινε αδιάφορη, σπεύδοντας να γυρίσει το, βασισμένο στο βιβλίο, φιλμ, το οποίο έχει τίτλο «Oxford murders» και θα προβληθεί στις ελληνικές αίθουσες τις επόμενες εβδομάδες. Με κριτήριο την εμπορική διάσταση της δουλειάς του, ασφαλώς και αποδεικνύεται επιτυχημένος αλλά ο 46χρονος Αργεντίνος συγγραφέας της «Ακολουθίας», Γκιγιέρμο Μαρτίνεθ, είναι πολύ περισσότερο από έναν ακόμη μπεστοσελερίστα. Έχει σπουδάσει μαθηματικά, έχει γράψει και άλλα βιβλία, περισσότερο σκοτεινά, ένα εξ αυτών μάλιστα, το «Σχετικά με τον Ροδερέρ», κυκλοφόρησε φέτος στην Ελλάδα από τις εκδόσεις «Πατάκη». Με την «τραγουδιστή» λατινοαμερικανική προφορά και ένα εξωστρεφές χαρούμενο γέλιο, ο σπουδαγμένος στην Οξφόρδη Γκιγιέρμο Μαρτίνεθ, απαντά στις ερωτήσεις, από το Μπουένος Άιρες, όπου και διαμένει.

Συνέντευξη

Στον ΓΙΑΝΝΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
 giannis@enet.gr

Είδατε την ταινία που βασίστηκε στο βιβλίο σας;
 «Ναι, στο "ντεμπούτο" της, στη Μαδρίτη, πριν από λίγους μήνες. Μου άρεσε το ότι έμεινε πιστή στη βασική πλοκή του βιβλίου. Ο Τζον Χαρτ, στο ρόλο του γέροου καθηγητή, είναι πραγματικά εκπληκτικός, όπως και οι υπόλοιποι: ο Ελίζα Γουντ (ο "Φρόντο" του "Αρχοντα των Δαχτυλιδιών"), με το αυθόρμητο και φρέσκο παίξιμό του στο ρόλο του νεαρού που πηγαίνει να σπουδάσει στην Οξφόρδη, τα κορίτσια, η Τζούλι Κοξ που παίζει την Μπεθ, όλοι».

Συνεπώς, ξεκινώντας από τα μαθηματικά, τελικά βρεθήκατε στο Χόλιγουντ!
 «Δεν θεωρώ τον εαυτό μου μαθηματικό που εντελώς ξαφνικά έγινε συγγραφέας. Δεν είναι αυτή η περίπτωση μου.

Η αργεντινική ασία των «Oxford murders» με ευδιάκριτο το όνομα του Γκιγιέρμο Μαρτίνεθ. Εντυπωσιακό και το μύθο που ακούγεται στο διαφημιστικό τρέιλερ. «Το τέλειο έγκλημα δεν είναι εκείνο που παραμένει άλυτο αλλά εκείνο που λύνεται με λάθος τρόπο...»

Μαθηματικός και συγγραφέας, ο Γκιγιέρμο Μαρτίνεθ είναι σίγουρα ένας πολύ ενδιαφέρων συζητητής. Εδώ, στο γραφείο του, όπου γράφει τα μυθιστορήματά του

Εγραψα το πρώτο μου βιβλίο με μικρές ιστορίες πριν κλείσω τα 19, πριν μπω στο Πανεπιστήμιο. Η καριέρα μου, ως συγγραφέα, προχώρησε παράλληλα με τις σπουδές μου στα μαθηματικά. Θέλω να θεωρώ τον εαυτό μου συγγραφέα, ο οποίος από σύμπτωση έγινε μαθηματικός για μεγάλο διάστημα. Τώρα πλέον έχω παραιτηθεί από το Πανεπιστήμιο και έχω αφοσιωθεί στο γράψιμο».

Εχετε διδάξει μαθηματικά;

«Ναι, για πολύ καιρό, γύρω στα 20 χρόνια. Δίδαξα ως καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Μπουένος Άιρες.

Επίσης ταξίδεψα πολύ χάρη στα μαθηματικά, σε συνέδρια

και σεμινάρια σε όλον τον κόσμο».

Γιατί χρησιμοποιήσατε τα μαθηματικά ως μέθοδο για την εξιχνίαση φόνων;

«Το έκανα θέλοντας να διαφέρω κάπως από τους κλασικούς συγγραφείς και τους ήρωες-ντετέκτιβ που χρησιμοποίησαν στα μυθιστορήματά τους με θέμα κάποιο έγκλημα. Ο Εντγκάρ Άλαν Πόου είχε τον επιθεωρητή Ογκιστ Ντιπέν, ο οποίος διέθετε έναν συγκεκριμένο τρόπο έρευνας, βασιζόμενος στη λογική του. Μετά, ο Άρθουρ Κόναν Ντόιλ δημιούργησε τον Σέρλοκ Χολμς και τη μέθοδο των επαγωγικών πειραματικών παρατηρήσεων. Ο Ηρακλής Πουαρό "έπαιζε"

κατακτά και το Χόλιγουντ

έλλειψη ευφυΐας»

με την ψυχολογία των υπόπτων, ψάχνοντας να βρει δεύτερα, κρυμμένα νοήματα σε προηγηθείσες συζητήσεις. Αυτοί ήταν τρεις διαφορετικοί τρόποι κι εγώ δοκίμασα έναν τέταρτο, τη μαθηματική λογική, της οποίας ο κάτοχος μπορεί να δει τα όρια της σκέψης στον πραγματικό κόσμο, καθώς και να εξετάσει τις τυχευτικές θεωρίες που οι περισσότεροι τείνουν να πιστεύουν, είτε αυτές είναι πραγματικές είτε ψεύτικες.

Στο τρέιλερ της ταινίας ο Ελίζα Γουντ λέει: «Αν καταφέρουμε να ανακαλύψουμε το μυστικό νόημα των αριθμών θα καταφέρουμε να ανακαλύψουμε και το μυστικό νόημα της πραγματικότητας». Μπορούμε όντως να λύσουμε ανίγματα της πραγματικής ζωής βασισμένοι στα μαθηματικά;

«Οχι ακριβώς, αλλά υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι σκέψης που έχουν την αξία τους. Κάποιοι αποδεικνύονται πιο επιτυχημένοι, κάποιοι άλλοι όχι. Οι μαθηματικοί ίσως παρουσιάζουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά στους τρόπους με τους οποίους κατατάσσουν και διαχωρίζουν τα προβλήματα ενώ, όχι σπάνια, διαθέτουν έναν συγκεκριμένο τρόπο προσέγγισης των πρακτικών θεμάτων. Μερικές φορές μοιάζει σα να μην έχουν επαφή με τον πραγματικό κόσμο, ωστόσο, στην ουσία, πρόκειται για έναν άλλο τρόπο προσέγγισης των προβλημάτων, με την αναζήτηση ενός πιο αφηρημένου γενικού μοντέλου που να περιλαμβάνει τη λύση πολλών μικρών θεμάτων της καθημερινής ζωής. Αρα, τα μαθηματικά μάλλον βοηθούν, αν και δεν είμαι πολύ σίγουρος ότι υπάρχει κάτι που να είναι πραγματικά μαθηματικά δομημένο στον κόσμο μας».

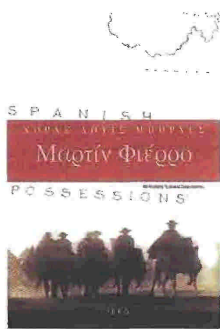
Έχετε γράψει ένα βιβλίο με τον τίτλο «Borges y la matematica» («Ο Μπόρχες και τα μαθηματικά»). Ποιο ήταν το σημείο σύνδεσης του Μπόρχες με τη συγκεκριμένη επιστήμη;

«Σε πολλά μυθιστορήματα του Μπόρχες η έμπνευση έχει

προκύψει από κάποια μαθηματική ιδέα. Υπάρχει ένα βιβλίο του στο οποίο η κάθε σελίδα μπορεί να "διαιρευθεί" ξανά και ξανά. Αυτή είναι η κύρια ιδιότητα των ρητών αριθμών. Και είναι ξεκάθαρο ότι ο Μπόρχες είχε αυτή την αναλογία στο μυαλό του όταν έγραφε το βιβλίο. Επίσης γνώριζε το λογικό παράδοξο του Μπέρτραντ Ράσελ. Και υπάρχουν και άλλες μικρές ιστορίες, τις οποίες αναφέρω στο βιβλίο μου, όπου φαίνεται το πώς οι μαθηματικές ιδέες μπορούν να αποτελέσουν πηγή λογοτεχνικής έμπνευσης. Αλλά ακόμη και το συγγραφικό στίλ του Μπόρχες έχει κάποια χαρακτηριστικά που θυμίζουν τον τρόπο με τον οποίο ένας μαθηματικός αντιμετωπίζει τα λογοτεχνικά ερωτήματα. Δυστυχώς δεν τον συνάντησα ποτέ, το δε βιβλίο μου κυκλοφόρησε 7 χρόνια μετά τον θάνατό του, το 2003».

Μιλώντας για τη λατινοαμερικανική λογοτεχνία, ένα μεγάλο μέρος της είναι αυτό του μαγικού ρεαλισμού. Αλλά στην «Ακολουθία της Οξφόρδης» κυριαρχεί ο ορθολογισμός, η στέρεα δομημένη σκέψη.

«Στην πραγματικότητα, ο μαγικός ρεαλισμός δεν έχει επηρεάσει τόσο πολύ την αργεντινική λογοτεχνία. Δεν θα βρείτε σημαντικά παραδείγματα μυθιστορημάτων βασισμένων στον μαγικό ρεαλισμό. Ίσως μόνο λίγα. Ο μαγικός ρεαλισμός δεν ήταν ποτέ σημαντικό λογοτεχνικό κίνημα στη χώρα μου. Η λογοτεχνία της Αργεντινής υπήρξε περισσότερο το "χωνευτήρι" των ευρωπαϊκών παραδόσεων, όπως της αγγλικής, της γαλλικής, της ρωσικής. Αυτές είναι οι βασικές επιρροές, μαζί με κάποιες από τη νοτιο-αμερικανική. Εκείνο που είχαμε ήταν η φανταστική λογοτεχνία, που συναντάται στα έργα των Μπόρχες, Κορτάσαρ, Κασάρες κ.ά. Συνεπώς υπάρχει σημαντική παράδοση σε αυτόν τον τομέα, που όμως σαφέστατα διαφέρει από τον μαγικό ρεαλισμό».

Το εξώφυλλο του βιβλίου του Μπόρχες «Μαρτίν Φιέρρο» (εκδ. Libro).

Η υπερβολική ευφυΐα, η οποία είναι ένα κυρίαρχο θέμα στην «Ακολουθία της Οξφόρδης», κάνει έναν άνθρωπο περισσότερο ευτυχισμένο ή δυστυχισμένο; Από τι εξαρτάται η επιρροή της πάνω του;

«Υπάρχουν άνθρωποι ευφυείς που είναι δυστυχισμένοι. Και άλλοι που είναι εξίσου ευφυείς αλλά κατορθώνουν να βρουν τον προσωπικό τους δρόμο προς την ευτυχία. Στιγμές μεγάλης χαράς οι ευφυείς άνθρωποι μπορούν να γευθούν χάρη στα πράγματα που ανακαλύπτουν με τη δουλειά τους. Πρόκειται για τη χαρά μιας ιδιοφυΐας όταν ανακαλύπτει κάτι ολότελα καινούργιο. Ίσως, κάποιες φορές, οι έξυπνοι άνθρωποι να είναι αλαζόνες κι έτσι καταλήγουν να είναι μόνοι. Αλλά, πώς να το πω; Αυτή η αλαζονεία τους είναι και ένα σημάδι ότι τελικά δεν είναι και τόσο έξυπνοι όσο νομίζουν! Οι πραγματικά έξυπνοι άνθρωποι είναι συνήθως εξαιρετικοί για να ζήσεις μαζί τους, έχουν υψηλή αίσθηση του χιούμορ κ.λπ. Πολλές φορές υπάρχει ένα είδος ρόλου που οι ευφυείς άνθρωποι αρέσκονται να παίζουν και το οποίο συμπεριλαμβάνει την υπερηφία, αλλά αυτό δεν είναι απαραίτητα συνδεδεμένο με την ευφυΐα».

Πάντως, ολοκληρώνοντας τη συζήτησή μας, να ομολογήσω ότι «Η ακολουθία της Οξφόρδης» ήταν φανταστική. Πέρα από την εξιχνίαση του εγκλήματος είχε και στοιχεία που λειτουργούσαν υπόγειοι και στο τέλος σε οδηγούσαν σε κάποιου είδους υπαρξιακή μελαγχολία. Τουλάχιστον αυτή ήταν η δική μου αίσθηση...

«Η αλήθεια είναι ότι επιχειρήσα να πετύχω κάτι τέτοιο. Μια αποτυχία της ευφυΐας στο τέλος, ή κάτι σχετικό. Οτι όλα είναι, εν τέλει, ανθρώπινα προβλήματα. Και στο "Σχετικά με τον Ροδερέρ" νομίζω ότι υψίσταται πιο ξεκάθαρα αυτού του είδους η μελαγχολία. Στην "Ακολουθία της Οξφόρδης" υπάρχει και κάποια χαρά, στο επίπεδο της νέας ζωής που βιώνει ο νεαρός φοιτητής. Αλλά το "Σχετικά με τον Ροδερέρ" επικεντρώνει περισσότερο στη θλίψη της ευφυΐας, την οποία ανέφερες κι εσύ». ✖